

LUNDS
UNIVERSITET

“Som mamma betalar påverkar det mina kläder”

En uppsats om svenska ungdomars identitetsbildning genom mode och hur de påverkas i relation till sina kläder

Alexandra Maria Neijdenlo

Avdelningen för modevetenskap

Institutionen för kulturvetenskaper

Lunds universitet

MODK63 15 hp. Examensarbete för kandidatexamen, vt 2023

Handledare: Emma Severinsson

Abstract

This paper takes a closer look at a Swedish group of teenagers' usage of fashion in their identity development in an effort to contribute to the understanding of fashion usage in youth culture. By involving them in discussions and interviews, and basing it in theory this paper comes to a somewhat understanding in how phenomena such as religion, gender identity, and celebrity influence the way Swedish youth use clothes and influence their sense of self. The paper concludes that while the group does not strongly identify in using fashion for identity development purposes, developing a sense of style proves important in recognising the process of identity exploration.

Innehållsförteckning

Abstract	1
Innehållsförteckning	2
1. Inledning	3
1.1 Bakgrund	4
1.2 Syfte och frågeställning	6
1.3 Teoretiskt Ramverk	6
1.3.1 Identitet - Ett flytande ting	6
1.3.2 Fashion, Culture, and Identity av Fred Davis	7
1.3.3 Genusteori och det heteronormativa samhället	9
1.4 Tidigare forskning	10
1.4.1 Internationell Forskning	10
1.4.2 Svensk Forskning	12
1.5 Metod och material	13
1.5.1 Kvalitativa semistrukturella intervjuer	13
1.5.2 Informanter	14
1.5.3 Reflexivitet och tillvägagångssätt	15
1.6 Disposition	15
2. Analys	16
2.1 Det yttre kommunikationsmedlet - uppfattningen av identitet	16
2.1.1 Kläder, Identitet, och Kontext	16
2.1.2 När uttrycket kompliceras	18
2.1.3 Gruppidentiteten och individen	20
2.1.4 Att tillskriva mening till andras kläder	21
2.2 Att vara eller inte vara en man - kroppen, könet, och genuset	22
2.2.1 Genus som en föränderlig konstruktion	22
2.2.1 Den förändrande femininiteten	24
2.3 Förkroppsligande av självbilden - osäkerhet och samhällsinfluenser	25
2.3.1 Kroppsideal och 'tunnhetstyranni'	25
2.3.2 Kändisskap och media	27
3. Avslutande Diskussion	29
Källor	31
Elektroniska Källor	31
Bildkällor	34
Bilagor	35

1. Inledning

Det finns en koncis förståelse av ungdomen som en omvälvande period för en som människa; puberteten för somliga, skiftet mellan grundskolan till gymnasiet, och en konstant undran av hur ens vuxenliv kommer se ut. Men i relation till detta infaller det något större, i början av att fråga vem man är som person. När identiteten börjar spela allt större roll i ungdomen, påverkar det en som person på flera plan. Vi utvecklar en världsuppfattning, bildar andra typer av sociala umgänge, potentiellt experimenterar och pusslar ihop en bild av hur själv tycker man vill vara.¹ Men det intressanta är hur detta ter sig ytligt. Att identitet är i samspel med ens individuella utseende är en accepterad tanke, och något som inom modevärlden blivit grundligt undersökt. Däremot finner jag en avsaknad av studier som undersöker modets roll i de stadier av ungdomen där vi som människor börjar strukturera identitet.

I en artikel angående klädkoder i svenska skolan berättar journalisten Somar Al Naher om sina egna tonårsår på 90-talet där man “använde magtröjor”, “pappas jeans”, och blev influerade av Spice Girls. Hon beskriver en tid av frihet och rebelliskhet i modeanvändandet som hon menar “bara tonåringar kan”.² Dock var det större fokus på tonårsmode som ett eget fenomen innan, ett fokus som verkar ha tvinnat bort. Istället hyser man av svenska tonåringars modeintresse på Sidor för mammor att begrunda sig i deras tonåringars beteende. Där läggs det vikt på betydelsen av mode och kläder i deras identitetsskapande. Några artiklar har till och med markerat nuvarande tonårsgenerationen (generation Z) för att vara partikulärt modeintresserade.³ Anser man att modets betydelse ter sig olik för ungdomar som det klargjorts hos vuxna? I sådana fall hur? Kan man avskriva dagens ungdomars modeanvändande att vara liknande till Al Nahers upplevelse av sina tonårsår, eller förekommer det på ett annat sätt?

¹ DeMille, Steven, “Why is Teen Identity Development Important?”, *ThreePeaks Ascent*, (Hämtad: 18/4-23) <https://threepeakstreatment.com/residential-treatment-for-teens/teenage-identity/#:~:text=Identity%20formation%20in%20teens%20is%20about%20developing%20a,years%20but%20for%20most%20of%20their%20adult%20life>

² Al Naher, Somar, “Låt tonåringar klä sig hur slampigt de vill”, *Aftonbladet*, (2022) 19 Januari (Hämtad: 19/4-23) [Låt tonåringar klä sig hur slampigt de vill \(aftonbladet.se\)](https://www.aftonbladet.se/nyheter/2022-01-19/lat-tonaringar-kl%C3%A4-sig-hur-slam-pigt-de-vill)

³ Bengtsson, Johanna, “14 trendsäkra presenter till den modeintresserade tonåringen”, *Motherhood*, (2021) (Hämtad: 19/4-23) [Kläder i present till tonåring 2021 - 14 modeplagg | Motherhood.se](https://www.motherhood.se/nyheter/2021-04-14/kl%C3%A4der-i-present-till-ton%C3%A5ring-2021-14-modeplagg)

Bakgrunden till tonårsmodet visar på en skälig koppling mellan tonåringar och populärkultur som stryker sig vidare till 90-talet då konceptet av tonårsmode verkar dö ut.⁴ Stilarna som innan hänvisades till som tonårsmode lever kvar, men istället refereras till som subkulturer. Man menar att tonårsmodet kröp upp i åldersgrupperna och anammades av vuxen publik i allt större utsträckning. Behovet av att särskilja tonårsmode försvann för man anser att det inte längre finns och att tonårsmode bara är mode.⁵ Däremot menar andra att det fortfarande finns en skillnad mellan ungdomar och vuxna inom modesfären, men att det är svårare att göra distinktioner mellan de olika ungdomsstilarna och att de ändras i en betydligt snabbare takt. Den tvetydiga synen och avsaknaden av studier i det svenska fältet ligger till grund för intresset i ämnet. Samt en vilja att undersöka och förstå dagens ungdomars egna uppfattningar och tycke av mode samt dess betydelse för dem som individ.

1.1 Bakgrund

Ungdomar, som denna uppsats har fokus på, har inte alltid setts på samma sätt som åldersgruppen ses på idag. Medan samhället gör den tydliga distinktionen mellan barn och vuxen idag, var den inte lika tydlig under 1800-talet och tidigare där tonåringar utgjorde en aktiv del i arbetsmarknaden och kunde stå för en tredjedel av familjens inkomst.⁶ Som utvecklingen fortsatte in i 1900-talet började tonåringar i större utsträckning förlita sig på sina föräldrar finansiellt och emotionellt, men det var inte förens efterkrigstiden som tonåringar verkligen blev tonåringar i den bemärkelsen vad är igenkännbart till idag. Med lagstiftningar i olika länder, som USA och England, som gjorde skolan obligatoriskt samt ett skifte i socialt tänkande och attityder kring ungdomar, blev ungdomar sedda som sin egen grupp och termen tonåring började användas i större utsträckning.⁷

Med en ökad födsel under efterkrigstiden blev det en markant mängd tonåringar under 50-talet. Det är runt samma tid konceptet av tonårsmode och tonåringar som en konsumentgrupp kom i tydliga drag. Trots ungdomars ökade närvaro i skolan, stod gruppen för en större mängd konsumtion därför att det blev allt vanligare med deltidsarbete och

⁴ Encyclopedia, "Teenage Fashion", *Encyclopedia* (Hämtad: 28/04-23)

<https://www.encyclopedia.com/fashion/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/teenage-fashion>

⁵ Ibid

⁶ Fisher, Richard, "Why teenagers aren't what they used to be", *BBC Future*, (2022) Feb 2 (Hämtad:28/04-23)

[Why teenagers aren't what they used to be - BBC Future](#)

⁷ Ibid

veckopeng som tillät en ekonomisk rörlighet.⁸ Ungdomar visade större intresse i populärkultur som rock'n'roll och jazz. Företag uppmärksammade detta och började marknadsföra till ungdomar med premisen att de hade makten att influera.⁹ Unga minoriteter däremot hölls utanför den sfären av konsumtion som till största del gjordes av vita ungdomar och utvecklade sina egna stilar vitala för den större ungdomskulturen.¹⁰ Kopplingen mellan ungdomskultur och popkultur förankrade sig ytterligare med jeans som ett exempel efter att stjärnor som James Dean och Elvis Presley bar det och ungdomar följde efter.¹¹ Dessa popkulturella influenser i Sverige fallerar runt samma tid, där rock'n'rollens intåg in i landet gav upphov till raggarkultur på landsbygden.¹² Populärkulturella influenserna fortsatte vidare genom 60-talet med The Beatles och uppkomsten av hippiekultur.¹³ Under denna tid genomgick Sverige en liknande utveckling som USA och England gick igenom på 50-talet. Ungdomars inträdelse in i det "officiella" arbetslivet skjuts fram till vuxen ålder och de spenderar mer tid i skolan, vilket i samma veva ökade ungdomars exponering för media och populärkultur.¹⁴

Liknande följde utvecklingen på 70-talet där olika stilar inom tonårsmodet blev allt fler och började agera allt mer ambivalent jämfört med varandra. Exempelvis hade man disco-genren och filmen "Saturday Night Fever" som bestod av glansiga overaller, hippieinfluenser, och frivolöst dansande. På andra sidan utgjorde samhällskritik grunden för punk. En musikgenre, eller nästintill en livsstil, som fokuserade på att göra motstånd och rebella mot kommersialism och rådande samhällsproblem.¹⁵ Stilen som medföljde gav upphov till kreativt användande och matchande inom mode, en töjning av vad som ansågs acceptabelt och könsnormativt.¹⁶ Under tiden började hiphop-musiken och stilen utvecklas i USA inom minoritetsgrupper, hiphopen anlände i Sverige senare på 80-talet och förknippades till större delen ihop med invandrare.¹⁷

⁸ Encyclopedia (Hämtad: 29/04-23)

⁹ Fisher, R (2022) (Hämtad: 29/04-23)

¹⁰ Encyclopedia (Hämtad: 30/04-23)

¹¹ Ibid

¹² Rosengren, Anne, "FRÅN KVÄSARKVANTING TILL EMO", *Regionmuseet Kristianstad*, (2007)
<http://media.skansmodernerna.se/2016/02/Fr%C3%A5n-kv%C3%A4sarkvanting-till-emo.pdf>

¹³ Encyclopedia (Hämtad: 30/04-23)

¹⁴ Rosengren, A (2007)

¹⁵ Ibid

¹⁶ Ibid

¹⁷ Ibid

1.2 Syfte och frågeställning

Uppsatsen görs i syfte med att skapa en förståelse samt undersöka hur en grupp svenska ungdomar i 16-årsåldern uppfattar mode och hur det samspelar med deras identitetsbildning i relation till den generella identitetsbildning genom kläder vi känner till. I detta finns det även en önskan att redogöra hur ungdomarna både skiljer och liknar varandra, och i vilka variabler det beror på. Min tredje frågeställning baserar sig i inledningen och bakgrunden där ungdomars modeanvändning tedde sig annorlunda från vuxna, min mening är därav att i slutet se om det funnits en fränkoppling mellan det vi vet om modeanvändning och hur ungdomar använder det.

Frågeställningarna grundar sig utifrån:

- Vilken roll kan mode utgöra för identitetsskapande hos svenska ungdomar?
- Hur kan ungdomar påverkas i relation till hur eller vilka kläder de använder?
- Ställer sig tonårsmode separat till det generella begreppet mode?

1.3 Teoretiskt Ramverk

1.3.1 Identitet - Ett flytande ting

Identitet och dess innebörd är ständigt diskuterad, mycket på grund av att det i sig är en ambivalent sak i kontinuerlig förändring påverkad av en mängd andra saker. P Jackson och B Holbrook kommenterar i "Multiple Meanings: Shopping and the Cultural Politics of Identity", att det ibland kan vara bättre att se på människor bärande på flera stycken identiteter i vilka vi plockar fram baserade på olika kontext.¹⁸ Narrativ identitet är ett sätt att se på det, och som jag klargjort har det varit en viktig aspekt att utgå ifrån under uppsatsen. Däremot vill jag kombinera användandet av narrativ identitet med en huvudsaklig teori som fokuserar på ungdomars aktiva identitetssökande; För att definiera identitet utgår jag därav från James E. Marcias teori om identitet inom uppväxten där han menar på att människor går igenom olika stadier av flytande identitet. Marcia identifierar fyra stycken stadier; den första benämner Marcia som "the achieved identity" (den uppnådda). Stadiet karaktäriseras av att man som individ utforskat och själv bestämt vad som utgör ens egen identitet.¹⁹ Liknande

¹⁸ Jackson, P. & Holbrook, B. "Multiple Meanings: Shopping and the Cultural Politics of Identity", *Environment and planning A* (1995)

<https://doi.org/10.1068/a271913>

¹⁹ Kroger, Jane, "Identity Development in Adolescence and Adulthood", *Oxford Research Encyclopedia of Psychology*, (2017)

fungerar "the foreclosed" (den utestängda) som istället utgör av att man bestämmer ens identitet utifrån människorna omkring en, exempelvis att man adopterar åsikterna från ens familj utan mycket tanke kring om andra åsikter finns.²⁰ Personerna i "moratorium" stadiet är i processen av utforskande, men inte redo att göra åtagande för vem man är än.²¹ Det sista stadiet som benämns vilket egentligen passar att kalla första är "diffusion" där man som individ varken börjat processen av att utforska eller göra åtagande för vem man skulle kunna vara.²² Marcia graderar däremot identitet efter hur mycket engagemang förekommer under identitetssökandet hos personen. Enligt honom erhåller personer inom moratorium mer identitet än de utestängda, trots att de inte fastställt sin identitet. Det är på grund av att inom moratorium är man i en aktiv fas av utforskning som de utestängda inte gick igenom då de adopterade identiteten från andra.²³ Marcia beskriver identiteternas påverkan på hur man som människa uppfattar saker och betar sig. Exempelvis under hans studier visade de inom det uppnådda stadiet på en högre moralisk förståelse medan de inom moratorium (i en aktiv kris) visade på ångestkänslor i högre grad.²⁴ Med denna uppsatsens fokus på mode och identitet vill jag med denna teorin undersöka hur mode och stil antingen utforskas eller ärvs beroende på vart man själv är i identitetsprocessen och resonera kring mode som ett form av utforskande eller en adoptering. Det ska däremot markeras att antagandena av informanternas identitetsstadier är just det, antagande jag gör baserat på våra konversationer. Antagandena ska inte heller uppfattas nedvärderade i avseendet att det inte finns några godtyckliga fel i hur man skapar eller inte skapar en identitet.

1.3.2 *Fashion, Culture, and Identity* av Fred Davis

Som titeln hänvisar till utgör boken *Fashion, Culture, and Identity* huvudsakligen syftet att utforska relationen mellan mode och identitet på en större skala. Boken, skriven av professor i sociologi Fred Davis, tar upp könsidentitet, grupptillhörighet, och klassdimensioner. Medan större delen av boken är intressant för uppsatsens syfte, ligger fokuset på vad Davis teoretiserar kring kläder som en form av kommunikation. Han grundar sig i semiotiken där

<https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190236557.013.54>

²⁰ Ibid

²¹ Ibid

²² Ibid

²³ Marcia, James E., "Identity in Adolescence" i *Handbook of Adolescent Psychology*, Richard M. Lerner och Laurence Steinberg (Red.) New Jersey: John Wiley & Sons (2004)

https://www.researchgate.net/publication/233896997_Identity_in_adolescence

²⁴ Marcia, J.E (2004)

klädernas egenskaper utgör tecken som vill säga något, det menar han är ett konstaterat cliché-artat faktum inom modevetenskapen i vilket han kallar detta "The clothing code".²⁵ Däremot grundar han sig i att kläder har en låg förmåga att förmedla tecken.²⁶ Med klädernas indirekta sätt att prata är det näst intill omöjligt att helt och hållet deducera vad personen vill kommunicera, därav gör man antagande utifrån den kollektiva konsensus av de egenskaper som förknippas till olika tecken (exempelvis rosa förknippas med femininitet).²⁷ Davis grundar sina tankar genom boken i ordet ambivalens, vilket han ibland använder simultant med tvetydighet i motivationen att båda orden grundar sig i samma tanke av förvirring och dubbla budskap.²⁸ För att komplettera menar Paolo Volonte i *Fat Fashion; The Thin Ideal and the Segregation of Plus-Size Bodies*, att det är omöjligt för bäraren att faktiskt kommunicera genom sina kläder. I Volontes mening kan klädernas betydelse endast tillskrivas av andra som uppfattar kläderna enligt egna värderingar och situationer. I den betydelsen har kläder inget värde förrän de vistas i sociala sammanhang.²⁹ Liknande diskuterar Davis att kläder ter sig tvetydigt i och med att symbolerna som kläderna tillskrivs är bundna till olika kulturella och kontextuella förutsättningar. Exempelvis bär inte en kostym samma symbolik på ett kontor som det bär på en begravning, eller hur färgen röd på ett bröllop uppfattas olika beroende på bröllopets kulturella bakgrund.³⁰

Ambiguity or rather our experience of it, recognizes the possibility of alternative, contradictory, or obscure interpretations. And it is upon this recognition that any number and variety of ingenious equivocations, calculated duplicities, and artful conceits come to be constructed in everyday life as much, perhaps, as in art itself.³¹

Davis jämför mode till konst, varav han menar att tvetydigheten hos kläder kan liknas med det hos konst. I liknelse till hur klädernas symbolism ändras med vem som bär dem, och i vilken kontext de bärs, ändras symboliken av vem som bevittnar och avläser personen (signifier) i stunden. Kläder är kulturellt bundna varav de tillskrivs värderingar utifrån ens

²⁵ Davis, Fred, *Fashion, Culture, and Identity*, London: The University of Chicago Press (1992) s.5

²⁶ Ibid

²⁷ Davis, F (1992) s.3-18

²⁸ Davis, F (1992) s.20-24

²⁹ Volonte, Paulo, *Fat Fashion: The Thin Ideal and the Segregation of Plus-Size Bodies*. Bloomsbury Academic: London., (2021)

³⁰ Davis, F (1992) s.8

³¹ Davis, F (1992) s.22

egen varseblivning vilket kan vara kopplad till familjevärderingar, etniska värderingar, och ens grupptillhörighet.³²

1.3.3 Genusteori och det heteronormativa samhället

Med denna uppsatsens syfte av att skapa förståelse kring ungdomar och mode finns det en betydelse i att se vilken uppfattning kön och genus har för en som människa. Detta då i hur vi påverkas av sociala uppfattningar kring det, och utifrån oss själva, hur vi vill att vårt genus ska uppfattas. Med det i tanken används Judith Butlers *Genustrubbel* i syfte att förklara och resonera kring hur genusuppfattning spelar roll i ungdomarnas liv och egna genusbildning. Butlers grundtanke utgår ifrån att man inte kan vara ett genus, utan bara anspela på det.³³ Detta på grund av att kroppen till en början bara är ett neutralt ting som sedan får ett värde genom en kulturell bestämmelse av vad det biologiska könet innebär, alltså genus som är uppfattat som den sociala konstruktionen av kön. Butler här gör dock distinktionen att genus inte baseras på kroppen utan att det är kroppen som baseras i genus.³⁴ Kroppen har oftast setts som grunden till samhällets sociala konstruktioner, men det menar Butler inte är faktumet; Butler, som nämner franska filosofens Simone Beauvoirs "Man föds inte till kvinna, utan man blir det" otaliga gånger, diskuterar innebörden av "att vara" ett genus.³⁵ Visserligen pekar hen på att det alltid skulle leda till misslyckande i och med att genusidentiteten grundar sig i en mängd ideal som en realistisk individ helt inte kan uppnå. Men genom ens handlingar så gör man anspel på en [genusidentitet].³⁶ Det förekommer även i relation som tidigare angivet där Butler menar på kropp och genus som separata. Kroppen, som ett neutralt ting, blir en yta där samhällets sociala konstruktioner och förväntningar av genusets innebörd ska handla. Hen menar att människor skådespelar sina genus genom sättet vi agerar och väljer att se ut, genom detta påverkar genus det kroppsliga. Begreppet benämner Butler "performativitet", att kortfattat skådespela innebörden av att vara sina respektive genus.³⁷

Det binära systemet av att märka kroppar med etiketter av man eller kvinna görs som sagt i att ge kroppen ett värde, men att även göra kroppar förståeliga.³⁸ Däremot menar Butler att

³² Davis, F (1992) s.12-13

³³ Butler, Judith, *Genustrubbel*, Daidalos: Göteborg (2007) s.218-221

³⁴ Butler, J (2007) s.57-66

³⁵ Butler, J (2007) s.58

³⁶ Butler, J (2007) s.205-221

³⁷ Ibid

³⁸ Butler, J (2007) s.67-73

detta givande av värde är en vital del i vad hen kallar den heterosexuella matrisen. Matrisen fungerar genom att använda förbud och påtryckningar för att installera värderingar och begär i individen.³⁹ Genom detta förkastas läggningar och identiteter som inte passar in och därav skapas det heteronormativa samhället. För att heteronormativiteten ska fungera behövs det binära systemet av man och kvinna för att göra varandra motparter. Motsatserna mellan varandra på ett performativt sätt vidmakthåller heteronormativiteten således ger upphov till att se biologiska skillnader som ett faktum.⁴⁰ Dock är det i min mening att Butler skrev *Genustrubbel* i slutet av 90-talet och att uppfattningar kring genus och sexuell läggning befinner sig i en kontinuerlig utveckling. Medan jag definitivt inte vill säga att det är accepterat har uppsatsens målgrupp visat tendenser på att prioritera genusfrågor och visat på ökad förståelse av olika uttryck samt identiteter inom sfären av kön.⁴¹ Detta är viktigt att ta i akt för att se hur ungdomar i praktiken antingen vidmakthåller eller bestrider Butlers teorier som presenteras inom boken.

1.4 Tidigare forskning

1.4.1 Internationell Forskning

En fransk artikel av Gilles Marion och Agnes Nairn, följer nästan verbatim samma syfte som denna uppsats. Artikeln studerar franska tonårstjejjers användning av mode från och med intåget in i ungdomen till tanken av de själva som fullvuxna kvinnor. De använder sig av konceptet kring narrativ identitet för att perspektivisera tonårstjejjernas modeanvändande.⁴² Det baserar sig på att man integrerar livshändelser och, grundat i det, en påhittad framtid för att skapa en sorts internaliserad berättelse om sig själv. Meningen är att skapa en förståelse kring sitt eget liv för sig själv och andra, samt att grunda beslut och preferenser kring livshändelserna.⁴³ Marion och Nairn menar på att konsumtion av mode utgör en del av individens narrativ i linje med att kläder har ett symboliskt värde för bäraren.⁴⁴

³⁹ Butler, J (2007) s.131-135

⁴⁰ Ibid

⁴¹ Kenney, Lisa, "Companies Can't Ignore Shifting Gender Norms", *Harvard business review*, (2020) <https://hbr.org/2020/04/companies-cant-ignore-shifting-gender-norms#:~:text=Compared%20to%20millennials%2C%20Gen%20Z%E2%80%99s%20views%20on%20gender.gender%20identity%20at%20least%20once%20during%20their%20lifetime>.

Marion, Gilles, Nairn, Agnes, "We make the shoes, You make the story" - Teenage girls' experiences of fashion: Bricolage, tactics and narrative identity, *Consumption, Markets and Culture*, 14:1 (2011) s.29-56

⁴² <https://www-tandfonline-com.ludwig.lub.lu.se/doi/pdf/10.1080/10253866.2011.541181>

Esfahani Smith, Emily, "The two kinds of stories we tell about ourselves", *TED*, (2017)

⁴³ <https://ideas.ted.com/the-two-kinds-of-stories-we-tell-about-ourselves/>

⁴⁴ Marion, G, Nairn, A (2011) s.33

Studiens resultat delade Marion och Nairn upp i tre delar vilket illustrerar tjejernas relation till sitt förflutna, nutiden, och den antagna framtiden. Det förflutna blev beskrivet som en konflikt mellan det egna tycket och familjens influenser, där tiden markeras av början till egna uppfattningar och avståndstagande från familjen för att skapa en egen persona. Resultatet presenterade en intern strid hos tjejerna där det fanns en vilja att börja utforska sig själv i området av kläder och självuttryck, mycket motiverat kring nyfunnet gruppträck och social tillhörighet. Däremot uppkommer ett motstånd från föräldrarna och ett behov hos individen att konformera till föräldrarnas bild av en.⁴⁵ När tjejerna i nutid definierar 'Jaget' uppkommer ännu en motstridighet i varken att de ska basera sin originalitet i sig själva, eller i grupp. Hur som helst kontempleras alternativ av yttre uttrycket där man baserar sig i en gruppidentitet. Den personliga identiteten skapas däremot när man börjar experimentera i "stereotypiska" modestilar [subkulturella] i vilket man plockar ut delar man gillar och inte gillar.

Usha Narasimhan undersökte sambandet mellan mode och identitet på liknande sätt, men riktade in sig på ungdomar och unga vuxna i mitten av det indiska stadslivet. Medan modet i Indien förr varit något reserverat för elitklassen har modernisering och en nyfunnen konsumentkultur influerat från väst skapat grund för en större modemarknad. Narasimhan markerar det indiska kulturarvets influenser på modet och framför ett perspektiv bortsett från det enbart västerländska. Studien fokuserar på kvinnlig målgrupp i åldrarna 18-30 år och använder semistrukturella intervjuer som sitt metodologiska tillvägagångssätt. Hon fann först och främst en tydlig länk mellan mode och identitetsskapande i den mån att konsumenter definierar sin egen identitet utifrån andras perception av en själv. Det framförs ett paradoxalt användande av mode där man som individ klär sig för att utmärka sin egen identitet, men samtidigt grundar sitt beteende i andra människor. Narasimhan beskriver att det kan märkas i antingen förkastande av andras åsikter eller genom att klä sig för bekräftelse.⁴⁶ Däremot visades starka kreativa drag i de moderiktiga kretsarna där det fanns en oöverträfflig vilja att vara moderiktig, men på sitt eget sätt. Det diskuteras hur informanterna beskrivs blanda in

⁴⁵ Marion, G och Nairn, A (2011) s.39-40

⁴⁶ Narasimhan, Usha, "Fashioning Identity - A Study from Urban India" i *In Fashion. Culture, Commerce, Craft, and Identity* Jacque Lynn Foltyn och Laura Petican (Red.) Brill (2022)
https://www.researchgate.net/publication/341669986_Fashioning_Identity_-_A_Study_from_Urban_India

egna stilar och hitta kreativa sätt att använda moderiktiga plagg för att uttrycka egen identitet, därav introducera kreativa problemlösningar till att separera sig från mängden.⁴⁷

Med artikelns fokus på unga kvinnor märktes även en tydlig drivkraft att utmana samhälleliga normer och patriarkala föreställningar. Det beskrivs bland annat ett tillbakatagande av femininitet där kvinnorna klär sig i "objektifierande" kläder i mening att uttrycka uppskattning för ens eget utseende istället för att tillfredsställa en manlig publik. Kvinnorna i studien visar istället på att lägga vikt på ökande självförtroende när man är i processen att konsumera kläder.⁴⁸ Narasimhans studie har visat sig vara en förträfflig tillgång för min egen uppsats på sättet att det setts liknande beteende i mina egna informanter trots skillnaden i målgrupp, plats, och studiens kulturella bakgrund. Likheterna som funnits kan därav säga något om en världslig generell modeanvändning som syns till i både yngre och äldre målgrupper.

1.4.2 Svensk Forskning

Emma Larsson i sitt examensarbete från 2009, ger ett svenskt perspektiv kring mode och ungdomar med underliggande fokus på skolmiljö. Larsson, som gjorde arbetet i syfte att ta examen från sin lärarutbildning, motiverade att hon ville att arbetet skulle komma som underlag för lärare att förstå elever på ett mer personligt plan. Hon har använt sig främst av visuella studiers semiotik och enkäter, men även intervjuer. Metoden används i mening att man kan avläsa mode som tecken vilket skiljer sig starkt från denna uppsatsens huvudsakliga teori i vilket mode som ett kommunikations- medel kan uppfattas tvetydigt. Semiotiska metoden förankras i att skolan som en social arena innehåller visuella koder om gruppidentitet i vilket personer känns utstötta om koderna inte följs inom gruppen.⁴⁹ Larssons slutsats låg i att mode var väl betydande för elevernas identitetsskapande, men däremot identifierade hon en tydligare social identitet hos eleverna än en personlig. Trots detta identifiera majoriteten av barnen sig i att använda kläder för identitetsutmärkande syften.⁵⁰ Hon själv markerar elevernas snarlika utstyrsel vilket motiveras i att majoriteten av eleverna

⁴⁷ Ibid

⁴⁸ Ibid

⁴⁹ Larsson, Emma *Modets Identitet - En gestaltning om ungdomar, kläder och identitet*, [Examensarbete], Malmö Universitet (2009) s.20

[UPPSATSER.SE: Modets identitet. en gestaltning om ungdomar, kläder och identitet](#)

⁵⁰ Larsson, E s.18

tar inspiration från andra ungdomar. Tjejer specifikt ansågs mer benägna att bli kommersiellt influerade och handlade till majoritet på samma klädeskedja som ytterligare addera till likadana modeuttryck.⁵¹ Larsson introducerar ett kvantitativt sätt att undersöka identitetsskapande och ger ett grundläggande perspektiv på saken i pedagogiskt syfte. Med denna uppsats vill jag däremot utöka det genom att använda ett modevetenskapligt perspektiv och gräva djupare i betydelsen av personlig identitet. På ett kvalitativt sätt vill jag förklara djupare hur och potentiella varför skillnader samt likheter ter sig i hur ungdomar använder och uppfattar mode hos sig själv och andra.

Annan svensk forskning inom området har sedan tidigare handlat om att bland annat studera barns identitetsbildning i relation till sociala umgänge och uppfostran i såväl hemmet som i skolan. Kristina Abiala och Patrik Hernvall gjorde en studie som undersökte tonåringarnas identitet i relation till sociala medier, och hur de bygger identiteten genom bland annat bekräftelse och sexuell nyfikenhet inom en digitaliserad miljö.⁵² Däremot saknar studien hur bekräftelse sökandet ter sig ytligt, speciellt då dagens sociala medier är till största del visuellt baserade, detta kan fyllas genom att ta sociala medier i akt under denna uppsats. De socioekonomiska grunderna och det digitala klimatet som Abiala och Hernvall beskriver hade jag i åtanke när jag ställde frågor till mina informanter.

1.5 Metod och material

1.5.1 Kvalitativa semistrukturerade intervjuer

Materialet består till huvuddelen av egen insamlad empiri genom semistrukturerade intervjuer. Valet av metod gjordes på grund av att få en direktkontakt till gruppen varav undersöks och därav en direkt uppfattning av modets intresse eller ointresse från personer, samtidigt som det mindre strukturella förhållningssättet ger möjlighet till djupare samtal och följdfrågor.⁵³ Med problemet som kan förekomma av att man som forskare gör antagande av informantens svar utifrån forskarens egen kunskap, att ställa följdfrågor är därav essentiellt för att få en grundligare förståelse kring vad informanten vill förmedla.⁵⁴ Man måste även ta i

⁵¹ Larsson, E s.17

⁵² Abiala, Kristina och Hernvall, Patrik, "Tweens konstruerar identitet online – flickors och pojkars erfarenheter av sociala medier", *Pedagogisk Forskning i Sverige* årg 18 nr 1-2, (2013) [Tweens negotiating identity online – Swedish girls' and boys' reflections on online experiences: Journal of Youth Studies: Vol 16, No 8 \(tandfonline.com\)](http://www.tandfonline.com)

⁵³ Aspers, Patrik, *Etnografiska Metoder*, Liber: Stockholm (2007) s.130-140

⁵⁴ Asper, P (2007) s.136

akt risken för oärlighet eller tanken att informanten ställer svar som den tänker sig forskaren vill höra. Man kan motverka detta genom att intervjua fler på en gång vilket gör att personerna förhåller sig mer till varandra, motsatt effekt kan däremot hända där personer vidhåller information på grund av fler människor där. Jag vill gärna erbjuda möjligheten att intervjua två kompisar tillsammans då det kan öka bekvämligheten mellan personerna.⁵⁵ Eftersom man som forskare är delaktig i att skapa materialet blir reflexivitet en viktig del för att förstå min egen roll i arbetet och hur materialet framställs. I relation till detta arbete varav det analyseras citat från minderåriga finns det en påtaglig risk för självzensur hos mig som uppsatsskrivare i möjlighet att inte såra.⁵⁶ Visuellt elicitering används inom intervjun för att möjliggöra förståelse mellan varandra då man ger en visuell bild av vad man menar på. Samtidigt har man i frågan om identitet och modet som ett form av språk visat bilder på människor i olika kläder för att se vad personerna i fråga identifierar ur bilden. Detta rör sig om åtta stycken bilder tagna från olika sociala medier och används endast i uppsatsens syfte.⁵⁷ Däremot vill jag markera att jag inte kommer redogöra för alla bilder i fallet jag inte fick en någorlunda reaktiv respons, vilket är varför denna uppsats endast presenterar 4 av de 8 bilderna som visades.

1.5.2 Informanter

Med uppsatsen syfte att förstå ungdomars användning på mode har fokuset lagts på att samla informanter i 16-årsåldern. Den minimerade åldersgruppen istället för att fokusera på hela spannet av tonåren har i syfte att komprimera uppsatsens omfång, men också i uppgift att illustrera de skillnader och likheter som kan förekomma mellan varandra. Åldersgruppen bestämdes även i mening att öka möjligheten att träffa personer där medvetenheten kring gruppstillhörighet och den egna identiteten är i en aktiv fas, och man börjar göra mer självständiga val kring sitt yttre.⁵⁸ Jag har intervjuat sex stycken personer bosatta omkring nordvästra Skåne, varav tre är pojkar respektive flickor. Informanterna har valts slumpmässigt utifrån tillgänglighet och försedda av familjära kontakter och genom olika föreningar efter misslyckad kontakt med skolor i närområdet. På grund av informanternas minderåriga natur blev varje informant presenterad en samtyckesblankett som deras målsman skrev på. Blanketten gav villkoret att informantens integritet inte på något sätt skulle

⁵⁵ Asper, P (2007) s.143

⁵⁶ Gunnemark, Kerstin, *Etnografiska hållplatser*, Studentlitteratur AB: Lund, (2011)

⁵⁷ Asper, P (2007) s.146

⁵⁸ DeMille, S (Hämtad: 11/05-23)

kompromissas i form av angivandet av namn eller annan information som kan länkas tillbaka till informanten. I syfte av detta har jag valt att delge informanterna pseudonymer och inte uppge deras svar förutom specifika citat och annan information (med samtycke från informanter) för att fylla uppsatsens ändamål.

1.5.3 Reflexivitet och tillvägagångssätt

I ett försök att få så objektiva svar på ett neutralt plan som möjligt, var första planen att intervjua frivilliga högstadieelever på skolor runt om i nordvästra Skåne, men som tidigare angivit, uppkom problem i att nå skolorna. Närstående kontakter visade sig därmed vitala i att tillhandahålla informanter i form av kontakter syskon eller ungdomar från olika föreningar. I egen åsikt tycks detta resultat ha visat sig vara positivt, då informanterna uppfattades visa på en skälig bekvämlighet och öppenhet mot mig som förstärktes i faktum att de flesta intervjuades i par eller med kontaktpersonen i närheten. De flesta intervjuer skedde över videosamtal under spannet av två veckor. Det kan debatteras över hur detta ter sig jämte att hålla alla intervjuer på plats, men däremot tror jag att det ökade bekvämligheten hos både mig och informanterna att vara på egna hemmaplaner. Frågorna rörde sig i fyra kategorier av ämnen som tog i beaktning individens egna relation till mode och stil, sociala medier och inflytande, perspektiv på genus och kroppsliga ändringar [bland annat plastikkirurgi], och slutligen ekonomi och konsumtion. Intervjun avslutades med att jag bad om tillåtelse att få skicka över åtta stycken bilder i vilket de i egen ro fick kommentera tankar och idéer skriftligt. Dessa kommentarer skickades tillbaka till mig samma eller nästkommande dag.

1.6 Disposition

Uppsatsens analysdel är uppdelad i tre delar varav jag går igenom olika aspekter länkade till var dels huvudämne. För att inleda mina underrubriker har jag valt att nästan alltid starta med ett citat från mina informanter och diskutera citatets innebörd efteråt. Meningen med detta är att hålla mina informanter i fokus samtidigt som det ska ge en överblick av vad nästkommande stycke handlar om. Uppsatsen avslutas med en avslutande diskussion där slutsatserna som kommit fram under uppsatsens gång läggs fram med egna tankar kring vad som kunde gjorts bättre.

2. Analys

2.1 Det yttre kommunikationsmedlet - uppfattningen av identitet

2.1.1 Kläder, Identitet, och Kontext

Ja [kläder] har en stor roll i hur vi speglar oss själva till exempel så jag är en väldigt stor perfektionist och gillar liksom att ha en stilren utstyrsel nu för tiden. När jag gick i grundskolan hade jag en tendens att ha på mig grafiska t-shirts, för mig är det uschigt nu för tiden, barnsligt typ. Jag skulle definitivt säga att mina kläder speglar min avslappnade lugna sida som jag själv och andra tycker jag har. Grönt har exempelvis alltid kategoriserats som en lugn färg. Samtidigt vill jag inte heller sticka ut mycket så jag väljer snygga kläder som 'blend in' med resten. [...] På senaste tiden så som jag blivit äldre har jag börjat rensa mellan kläderna. Speciellt nu när jag började gymnasiet för att verkligen typ börja på nytt. Mina preferenser har ändrats från, jag sa innan, grundskolan där jag var mycket gladare över att ha grafiska t-shirts med bilder från olika spel jag spelade. Det har jag ju kastat ut. Bort med det gamla, in med det nya.⁵⁹

Ovanstående citat gjordes av "Sebastian", 16 år. Han beskriver ett klart samband han lagt märke till mellan sin uppfattade personlighet och klädsel. Medan han gör detta, i en intervju som gjordes på plats, lutar han sig mot väggen, ytterligare fördjupar intrycket av att vara en avslappnad person. När Davis pratar om "the clothing code" pratar han bland annat om det utbytbara förhållandet mellan kläders karaktärisering och de kulturella konnotationerna bundna till dem.⁶⁰ Sebastian nämner färgen grön, men däremot hänvisar han ytterligare till sina kläder i neutrala nyanser av bruna och vita linnetyg som hänger löst runt om honom. Material, passform, och färg i klädkoden kan alla syfta tillbaka till en kulturell bundenhet av lugn och naturalistiska element.⁶¹ För Sebastian är identitet och uttryckelse av den viktig, och han är närvarande i sina modeval för att skapa ett helhetsintryck. Narasimhan introducerar två filosofiska tänkanden kring hur man kan uppfatta människors modekonsumtion; Henri Lefebvre menade att man inte kan se på folket som individualistiska i den mån att de väljer mellan saker som har framförts åt en. I Narasimhans mening kopplas detta till modesystemet där man som konsument gör val bland det som modeproducenter bestämmer att man ska ha.

⁵⁹ Sagt av Sebastian

⁶⁰ Davis, F (1992) s.5

⁶¹ Ibid

Michel de Certeau har ett mer optimistiskt synsätt där individen kan ses samarbeta med modeproducenter för att ge saker värde. Medan Lefebvres filosofiska teori sätter konsumenten som passiv, menar Certeau att konsumenten är aktiv i processen där modeval görs i självförverkligande syfte.⁶² I min mening resonerar jag att detta kan kopplas till identitetsstadierna.

Identitetsstadierna hänvisar till hur aktiv man är i processen av att utforska den [identiteten], hur man tänker kring kläder och sitt eget uttryck kan man resonera är en process i identiteten den också. Under samtalen märker man av stadierna i form av hur passiv och aktiv man är, aktiva inom processen delgav deras kreativa process i att i alla fall spegla den bild av dem själva som de vill framföra. Ungdomar som gav en känsla av att inte riktigt ha startat processen hänvisade inte till kläder på ett personligt plan. Dessa ungdomar hade istället mer att säga om kontextbaserad användning av kläder. George, 16 år, hade exempelvis väldigt lite att säga angående vikten av kläder för den personliga identiteten. Han är inte heller särskilt delaktig i vilka kläder som ska köpas in utan den uppgiften lämnar han till sina föräldrar. Men istället intresserades han av klädernas situationella kontext;

Jag tänker att det finns så mycket psykologi i kläder, för hur du klär sig påverkar hur andra ser dig och det kan få dig att se professionell ut, medan andra tillfällen kan det få en att se rolig ut. Man vill inte gå till ett businessmöte med en sån här hawaii-shirt och shorts, man går för att visa att man är professionell och visa att man vet vad man gör så att de andra ser att man kan lita på en. 'Hawaii-shirten' gör att man ser rolig ut, men opålitlig.⁶³

Georges påstående kan hänvisas tillbaka till Davis där kläders sociala symboler bestäms av sammanhangets kontext.⁶⁴ Det finns en självklarhet i att människor klär sig utifrån dessa sammanhang, och inte bara för att visa på personlig identitet. Narasimhan beskriver hur de unga kvinnorna i sin artikel använde kläder för att återta kontroll över folkets perspektiv av en i de sociala sammanhang man tillträdde.⁶⁵ Likadant beskriver George hur man kan

⁶² Narasimhan, U (2022)

⁶³ Sagt av George

⁶⁴ Davis, F (1992) s.8

⁶⁵ Narasimhan, U (2022)

använda kläders kontextuella symboler för att ha större kontroll över hur man blir uppfattad i olika situationer.

2.1.2 När uttrycket kompliceras

I fall jag hade pengar så skulle jag kunna konsumera mer, med tanke på det lilla jag får i hand och mammas budget så har det inte kunnat ge mig möjlighet att köpa precis vad jag vill. Om jag kunde tjäna pengar själv så skulle jag kunnat se över min klädshopping och hur jag stylar det, nu så kan mamma komma med en tröja som jag aldrig skulle haft på mig och jag skulle behöva matcha det med resten i min garderob. Så som mamma betalar påverkar det vilka kläder jag har.⁶⁶

Rubriken till denna del hänvisar till de restriktioner eller omvägar man måste göra för att visa på identitet, och hur andra anspråk på identiteten sätter prägel på uttrycket. Målgruppen för denna uppsats är som sagt intressant i den aspekten att det är en blandad tid av självständighet, för somliga erbjuds mer och för andra mindre. Ålder fungerar som en identitetsmarkör i den aspekten av att fungera som en social och biologisk tidslinje i att vi upplever restriktioner och milstolpar baserat på den.⁶⁷ Sebastian markerar ett nytt stadie av livet genom en garderobsförändring; "bort med det gamla, in med det nya". För "Nada", 15 år, är det inte lika simpelt. Hon medger att trots hennes delaktighet i att handla kläder så förekommer det hinder i hennes modeuttryck baserat på hennes ekonomiska beroende. Som Marion och Nairn berättar framstår här tonåren som en motstridig period där individen dras åt olika håll. Man som person utvecklas, men man hålls kvar av föräldrars influenser och den kvarvarande bilden föräldrar har av en.⁶⁸ Larsson i sin uppsats visade på en motsatthet i att eleverna på skolan kände till stor majoritet att de kunde konsumera kläderna de ville ha, oavsett om det var de själva eller föräldrarna som betalade.⁶⁹ Larsson menade att det starkt berodde på elevernas egna ekonomiska förutsättningar och att resultaten kunde sett annorlunda ut på en annan skola. För Nada själv beskriver hon att hon kommer från en relativt stor familj där pengarna skulle räcka till alla. Men det var dock inte problemet när det kom till hindrandet av det personliga uttrycket, utan faktumet att det hon ville ha inte överensstämde med mycket av det hennes mamma tänkte att hon skulle vilja ha.

⁶⁶ Sagt av Nada

⁶⁷ Storry, Mike, Childs, Peter, *British Cultural Identities*, London: Routledge (1969) s.169

⁶⁸ Marion, G och Nairn, A (2011) s.39

⁶⁹ Larsson, E (2009) s.19

Eftersom jag är hijabi påverkar det mitt klädval mest på grund av att man måste hålla sig modest, men samtidigt känner jag att man blir mer kreativ för man måste hålla allting täckt, men man vill fortfarande vara fin. Så typ det öppnar ens kreativitet då man tänker på nya sätt att ändra på kläderna. Här om dagen hade jag en klänning som hade en låg ringning på framsidan, jag ville täcka det så jag vände den bak och fram och det såg lika fint ut.⁷⁰

Nada delar med sig av att vara troende och hur det påverkar hur hon speglar sig själv. Religion, i likhet till ålder, etnicitet, och nationell tillhörighet, är en del av den personliga identiteten och är i påverkan av 'jaget'. Modets relation till religion däremot kan sägas starta redan när mode som ett fenomen började, inom kristendomen exempelvis blev uppdelningen mellan katolikerna och protestanterna socialt märkbara genom visuella skillnader på kläder.⁷¹ Religion, precis som mode, är under konstant förändring i och med att människor och samhällsliga förhållanden ändras. Med det sagt ökade muslimskt, eller modest, mode efter 1980-talet i och med att konsumism globaliserades, nätbaserad handel ökade, och muslimska populationen i sig breddade ut sig.⁷² Susan B. Kaiser och Denise Nicole Green menar att det finns en uppfattad motstridighet mellan att kunna vara sedd som religiös, men även fashionabel. Detta grundat i tvetydiga gränser man som individ behöver navigera i att visa sin individuella stil, men inom ramarna av ens egen religiösa tro.⁷³ Nada beskriver det som en kreativ utmaning i vilket hon manipulerar plagg hon gillar för att kunna göra modesta i stunden. Narasimhan beskriver något liknande när det rör sig om moderiktiga kretsar, där individer manipulerar hur plagg används för att fortsätta vara moderiktiga, men ändå visa på individualistiska drag.⁷⁴ Men som författarna beskriver ter sig religion i sig intersektionellt, och vad modest innebär blir en individualitetsfråga baserat på ens ålder, och kulturella tillhörighet.⁷⁵ För 16 åriga Hoda som intervjuades med Nada, var slöja inte inkluderat i hennes definition av modest och medan hon inte gestaltade sin religion på samma sätt som Nada var det fortfarande en integral del i hennes egen stil.

⁷⁰ Sagt av Nada

⁷¹ Kaiser, Susan B. & Green, Denise Nicole, *Fashion and Cultural Studies*, London: Bloomsbury (2021) (2nd Ed) s.96

⁷² Kaiser, S.B & Green D.N (2021) s.98

⁷³ Kaiser, S.B & Green D.N (2021) s.99

⁷⁴ Narasimhan, U (2022)

⁷⁵ Kaiser. S.B & Green D.N (2021) s.104

2.1.3 Gruppidentiteten och individen

När jag tittar på folk i min skola så har alla likadana klädstilar. Men det är inte den typen av stil som man har själv, som andra har exempelvis en sportig stil, eller mer streetstil. På min skola så har alla likadant 'mode', det som är jätte trendigt just nu. Alltså stockholmsstil. Jag tycker att mode är sånt som alla har på sig medan stil är det egna man själv kommit fram till att ha på sig och hur man stylar det. [...] Det finns mode som upprepar sig exempelvis från 2000-talet som lågmidjebyxor, det blir tydligt för mig att det är mode det gäller. Innan så kanske det fanns ett stort hat i typ 2020 ingen använder det, men nu använder alla det och det har påverkat mig också. Jag tyckte inte om det men nu har man blivit lite mer manad för att alla använder det. Det gäller ju också för att man inte ska känna sig utanför och vara med i gruppen. Att man inte ska känna sig att alla använder det förutom jag. Man känner sig speciell, och många vill inte känna sig "speciella" i den åldern.⁷⁶

När man pratar kläder och modesymbolik är det ofta att ämnet riktar sig till mode som en differentiator av samhällsklass. Här pratas det däremot om mode som en slags markör för att istället vara en i gruppen. Både Martina, 16 år, som gav ovanstående påstående och Sebastian hänvisar till att inte vilja sticka ut eller vara utanför. En artikel av Thea Sandin i *Lundagård* diskuterade existensen av specifika stilar mellan de olika akademiska programmen på Lunds universitet. Emma Severinsson, lektor i modevetenskap, kommenterar att det finns en större tendens att folk inom en grupp efter en tid börjar klä sig liknande. Detta kan vara att det skapas en naturlig assimilering till ens sällskap, men även en aktiv eftersträvan av trygghet genom att passa in i gruppidentiteten.⁷⁷ I likhet med vad Usha Narasimhan beskriver i sin egen studie, visas ett sökande på validering där man eftersträvar att vara sig själv, men i den mån att man känner acceptans från andra.⁷⁸ Martina gör även den tydliga distinktionen mellan stil och mode, där stil beskrivs som det personliga medan mode är en tidsbestämd påverkan. Joanne Entwistle i *The Fashioned Body* kommenterar att det modernistiska samhället introducerar ett kontradiktoriskt tankesätt som markeras genom mode. Samhället pressar folket att assimilera för att inte alienera sig från det, men däremot finns det en

⁷⁶ Sagt av Martina

⁷⁷ Thea Sandin, "Stereotypa stilar - sanning eller skröna?", *Lundagård* nr 3 (2023)

⁷⁸ Narasimhan, U (2022)

införskaffad vilja för differentiering. I Entwistles mening kan man diskutera att “fashionabla” kläder är moderiktiga för att de sticker ut ifrån mängden. Dock såsom kläderna adopteras av mängden förlorar plaggen sin moderiktighet vilket resulterar i behovet att hitta nästa mode.⁷⁹ Davis när han diskuterar ambivalens och tvetydighet menar också att identitet i sig är det och att mode i sin flyktiga natur fungerar som ett bränsle att uppmuntra temporära ändringar inom den [identiteten].⁸⁰ Mode kan därav fungera genom att få en att ändra åsikt kring saker man innan exempelvis ogillade, vilket speglas genom Martinas skifte i åsikt av en särskild typ av byxa som i nuläget blivit trendiga.⁸¹

2.1.4 Att tillskriva mening till andras kläder

Visuell elicitering användes i syfte att lyfta klädernas ambivalenta egenskaper. Vid presentation av bilaga 2 visades exempelvis en särskild skillnad. Bilden föreställande några killar i ungdomlig ålder bärandes “tracksuits”.⁸² Pojkarna på bilden beskrivs annars som “chavs”, slang för en lågklassig brittisk subkultur karaktäriserad av att använda sportkläder med flashiga smycken.⁸³ De flesta informanter förknippade pojkarna med den svenska orten-subkulturen vilket består av samma kännetecken. Däremot visades skillnaden i vilka värderingar som man förknippade till kläderna, näst intill hälften förknippade pojkarnas kläder till kriminalitet och andra hälften till bekvämlighet och fotbollsspelande. I enlighet med Davis visas den tydliga kulturella bundenheten mellan kläderna och egenskaperna. Medan alla var överens om att bilden föreställde orten-pojkar var det istället den personliga åsikten av orten som innebörd som bestämde plaggets följande betydelser.⁸⁴ Informanter som var i nära kontakt med stilen genom exempelvis kompisar och familj tyckte inte att plaggen hade samma innebörd av kriminalitet som ungdomarna vars kontakt med stilen varit genom exempelvis tidningar och “orten-rap”. Liknande ser vi i bilaga 1, en bild från Instagram av amerikansk-albanska TikTok-kreatören Leo Skepi som näst intill alltid syns använda ett svart linne med en kedja.⁸⁵ För informanterna blev hans bild antingen förknippad till

⁷⁹ Entwistle, Joanne, *The Fashioned Body: Fashion, Dress & Modern Social Theory*, Polity Press: Cambridge, (2015) s.116-119

⁸⁰ Davis, F (1992) s.26-27

⁸¹ Ibid

⁸² JamboDKyt1, [Fyra killar poserande för en bild], (okänt datum). Hämtad från: <https://m.soundcloud.com/jambodkyt1-766610602>

⁸³ Dictionary, “Chav”, *Dictionary*, (Hämtad 10/07-23) <https://www.dictionary.com/browse/chav>

⁸⁴ Davis, F (1992) s.26-27

⁸⁵ Skepi, Leo [TheLeoSkepi], [Skepi lutandes mot en bil], (2022) 12 Nov. Hämtad från: <https://www.instagram.com/p/Ck1umWKLYK4/?igshid=MzRIODBiNWFIZA==>

gångkriminalitet, eller att hans kläder tydde på lathet och obryddhet. När informanterna istället blev presenterade av bilder föreställande kvinnligt presenterade personer började åsikterna istället överlägset låta likadana. Bilaga 3 föreställer en kvinna i ett lila kostymset⁸⁶, informanterna kartlade personen i att vara en 20-30 årig kvinna med kontorsjobb i vilket hon använder kläderna på jobbet. Bilaga 4 föreställande en poserande kvinna i blå fjädertopp och byxor⁸⁷ blev tillskriven en kreativ och bekymmerslös personlighet med en förkärlek för mode. Användandet av visuell elicitering har gjort klarspråk över hur personers åsikter kan skilja sig mellan varandra över samma kläder, allt grundat i hur de olika stilarna och plaggen har presenterats till en och därav byggt upp värderingar.⁸⁸

2.2 Att vara eller inte vara en man - kroppen, könet, och genuset

2.2.1 Genus som en föränderlig konstruktion

Jag skulle definitivt säga att för mig personligen spelar det mycket roll [att se ut som en man], men jag skulle inte sätta det på någon annan. Jag har exempelvis mina preferenser i mitt eget uttryck och i vad som jag skulle vilja ha hos en partner, däremot lägger jag inte precis energi på att projektera mina “wants and needs” på andra. Jag identifierar mig som en man och vill att det ska reflekteras på mig i mitt beteende, på mina kläder och på håret. Till exempel i ett förhållande skulle jag jättegärna vilja ha en flickvän som speglar det typiskt tjejiga på ett sätt som liknar hur jag själv reflekterar maskulinitet. Jag vill att man ska se direkt på mig att jag är man och identifierar mig som en.⁸⁹

Joanne Entwistle förklarar att orden maskulinitet och femininitet är viktiga för att tillskriva kroppen en mening, men också att i likhet med Butlers performativitetsteori, att den mening är kulturellt bunden istället för biologiskt.⁹⁰ Sebastian som gav föregående påstående, var osäker på vad maskulinitet innebär. När det kom till kläder och det yttre förekom det enklare genom att korsreferera till andra män han höll som inspiration, men den inre maskuliniteten var svårare. I större drag är han inte ensam om detta bland de intervjuade ungdomarna.

⁸⁶ Kelifaneoi, “新年快乐嘿” [Kvinna i lila kostymset poserande framför grön vägg], (2021) 13 Feb. Hämtad från: <https://m.weibo.cn/detail/4604213928402756>

⁸⁷ Bilaga 4. Oahn [Oahndaqueen], “My fit cute or what”, [Kvinna poserande på golvet i blåa kläder], (2020) 7 Feb. Hämtad från: <https://www.instagram.com/p/B8RWwllBUVr/?igshid=MzRIODBiNWFIZA==>

⁸⁸ Davis, F (1992) s.26-27

⁸⁹ Sagt av Sebastian

⁹⁰ Entwistle, J (2015) s.143

Entwistle hänvisar till maskulinitet och femininitet som en effekt av socialisering samt förväntningar från föräldrar och kulturella håll.⁹¹ I Sebastians fall beskriver han en minimal kontakt inom familjen vilket ledde till behovet av att utforska sig själv samt utveckla värderingar på egen hand. Intervjuerna tyder på en korrelation mellan genus och identitetsstadierna som man uppfattat från vardera person. Ungdomarna som hade utforskat eller var i utforskningsstadiet visade på att se könsnormer som mindre betydande i hur de själva uppfattas, eller när de valde olika plagg så länge de själva tyckte helhetsintrycket gav det som de tänkte sig det skulle ge. När Butler diskuterar performativitet, gör hen det i begreppet att man som person inte helt kan uppnå de sociala konstruktionerna av ens genus.⁹² Däremot skulle det antyda att sociala konstruktioner i sig är fasta, oföränderliga, och förutsätter att de är likadana överallt. Men det är något Butler själv förnekar när hen kritiserar dåtidens feminism för att se kvinnor som enhetliga utan att ta i anspråk the individuella aspekter av att vara sin egen person.⁹³

[...] genus [är] inte alltid enhetlig eller följdriktigt konstruerad i olika historiska sammanhang, och även på att genus skär igenom rasmässiga, klassmässiga, etniska, sexuella och regionala former av diskursivt konstruerade identiteter.⁹⁴

Butler introducerar ett intersektionellt tänkande där genus, precis som identitet överlag, påverkas av andra kulturella konstruktioner som formar människan, därav är det resonabelt att se genus som en individualistisk föreställning som antingen ärvs och/eller utforskas. När ungdomarna därav klär sig och "skådespelar" sitt genus, kan man se det som deras egna variant av hur en man eller kvinna ska agera och se ut. Med samhällets utveckling och ökade diskussioner kring könsidentitet är det inte heller konstigt att den experimentella gränsen mellan maskulint och feminint på olika sätt rubbas och blandas.⁹⁵ Medan Generation Z har visat sig vara allt mer öppen till olika könsuttryck, finns det ändå tecken på vidmakthållande av det heteronormativa samhället. Informanter som inte tänkt mycket kring sin identitet och sina modeval höll hårdare på klärelaterade könsnormer. En manlig informant delgav att han

⁹¹ Ibid

⁹² Butler, J (2007) s.205-221

⁹³ Butler, J (2007) s.51-52

⁹⁴ Butler, J (2007) s.52

⁹⁵ L. Katz-Wise, Sabra, "Gender fluidity: What it means and why support matters", *Harvard Health Publishing*, (2020)

<https://www.health.harvard.edu/blog/gender-fluidity-what-it-means-and-why-support-matters-2020120321544>

undviker kläder i färgerna rosa och lila i mening att, för honom som man, är de förbjudna. Informanten visade samtidigt på ett minimalt intresse för att utforska mode och att utveckla sin egen stil. Han förhöll sig gärna till kläder som en bekvämlighet och berättar att mamma är den som köper majoriteten av hans kläder. Trots detta uttryckte han en acceptans för andras användande av könsöverskridande mode, sålunda begränsade han sig själv och reproducerade könsnormer.

2.2.1 Den förändrande femininiteten

Under intervjuerna får man uppfattningen om en skälig acceptans mot ett könsöverskridande mode. Däremot att de flesta inte vill engagera sig i det för det faktum som diskuterades innan, nämligen att de vill presenteras och uppfattas som sitt kön. Dock är det inte acceptansen som ter sig intressant, utan hur acceptansen förhåller sig. När det har tagits upp under samtalsgången har det inte varit i perspektivet av kvinnor i maskulint kodade kläder, utan i relation till män i feminint kodade kläder. Davis, som namngav ett kapitel "Boys will be boys, and girls will be boys", förklarar att det historiskt inte funnits en liknande benägenhet hos män att ägna sig åt det kulturellt feminina som det varit hos kvinnor. Dessutom har de flesta försök att inkorporera feminina drag i mansmodet av modeskapare fallit platt eller skapat upprördhet.⁹⁶ Man kan se detta anspela genom Butler där Simone Beauvoir gör tolkningen av kvinnan som det markerade könet, det som inte kan representeras i samhället som kan uppfattas manscentrerad.⁹⁷ Männen eller det maskulina utgör sig som samhällets standard där kvinnan eller det feminina hamnar i alienation och ses som en svaghet.⁹⁸ Med det i åtanke; Davis kopplar attribut till könen som framhäver mannen som ett subjekt, han är en aktiv del av samhället och har makt. Kvinnan däremot blir synonymt med sexualitet och underordnande, ett objekt under mannen. Om kvinnan vill förstås som ett respekterat subjekt och de kulturellt satta könsskillnaderna ska minska, menar Davis att porträtteringen av femininitet i sig måste minska om inte helt eradikeras.⁹⁹ Androgyn mode är intressant i denna aspekt med tanken att det skapades för att rubba den satta gränsen mellan dam- och herrmode, dock har androgynitet i den bemärkelsen näst intill enbart anspelat på det typiskt maskulina.¹⁰⁰ Butler gör kritiken av feministiska rörelser i och med att den bild som presenteras av kvinnan är

⁹⁶ Davis, F (1992) s.33-35

⁹⁷ Butler, J (2007) s.59

⁹⁸ Ibid

⁹⁹ Davis, F (1992) s.46-48

¹⁰⁰ Davis, F (1992) s.36

statisk och självförverkligar kvinnan som förtryckt.¹⁰¹ I hänvisning till vad som skrevs innan, är även innebörden av det kvinnliga genuset föränderligt i historisk kontext. Narasimhan beskriver detta skiftet i sin artikel baserat på hur kvinnor återtar begreppet femininitet och skapar sina egna konstruktioner kring det.¹⁰²

2.3 Förkroppsligande av självbilden - osäkerhet och samhällsinfluenser

2.3.1 Kroppsideal och 'tunnhetstyranni'

Alltså kroppsformer, det att man får mycket inspiration från Kardashian att man ska ha smal midja för att byxorna ska sitta fint och magen ska se fin ut. Man ska inte vara för stor för då ser det fel ut. Det tycker jag påverkar i mina ögon också, man sitter och frågar om man är tillräcklig och om det ser snyggt ut på en. Och samtidigt att man inte ska känna sig obekvämt i ett visst plagg. Har man fett på magen känner man sig lite obekvämt att ha den specifika byxan för det syns mer. Så jag tycker att kroppen påverkar mer [hos kvinnor] och det blir en stor skillnad.¹⁰³

Martina berättar att hon tror att kroppen har större betydelse för kvinnor än för män och även att hon själv oroar sig över kropps bilder vilket tyvärr inte är ovanligt. En studie av Ann Frisén och Kristina Holmqvist visade att svenska tjejer i 16-årsåldern kämpade i större utsträckning med vacklande kropps bilder än killar i samma ålder. Däremot är inte detta på grund av lägre kroppsliga krav för män, utan att kraven ser annorlunda ut. Precis som Martina beskriver finns det ett smalhetsideal som kvinnor påverkas mer av. Män är istället förväntade att vara muskulösa vilket hänger ihop med maskulinitetsideal.¹⁰⁴ Tjejer visade även på att i större utsträckning internalisera flyktiga kroppsideal vilket Holmqvist och Frisén menar ökar risken för lägre självbild.¹⁰⁵ Kardashian-familjen som nämns i intervjun är som Martina själv påpekar, markanta inom världen av skönhet och speciellt när det kommer till kroppsideal. Kim Kardashian specifikt var en av de som startade trenden av att vara "slim-thick" vilket oftast innebär att ha en smal midja och platt mage med större höfter och byst. Uppkomsten av

¹⁰¹ Butler, J (2007) s.36

¹⁰² Narasimhan, U (2022)

¹⁰³ Sagt av Martina

¹⁰⁴ Frisen, Ann, Holmqvist, "What characterizes early adolescents with a positive body image? A qualitative investigation of Swedish girls and boys", *Journal of Body Image Volume 7 3*, (2010)

<https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2010.04.001>

¹⁰⁵ Ibid

trenden med reality-kändisen i spetsen ökade google-sökningar kring kroppslig plastikkirurgi i folks eftersträvan att uppfylla de nya kroppsidealen.¹⁰⁶

Jag använder alltid svart, det är sällan jag byter till något annat. Det är mestadels för jag tycker svart formar kroppen mycket finare. Jag är lite osäker över min vikt, så när jag tar på mig färg så känns det obekvämt för man ser ens kropp tydligare, så man sitter och tänker på hur man sitter och rör på sig. När jag har på mig svart så känns det som jag slipper tänka på det.¹⁰⁷

Hoda, 16 år, adderar till Martinas påstående där egna problem kring självbild och vikt påverkar vilka klädval man slutligen gör. Paolo Volonte förklarar detta genom fenomenet av "the tyranny of slenderness", alltså tunnhets-tyranni. I boken menar Volonte att mode [i mening av kläder] har alltid varit ett fenomen för smala personer och att mode förverkligar kravet på kvinnor som smala.¹⁰⁸ Genom begränsade storlekar och marknadsföring där endast en specifik form av människor porträtteras, skickar modevärlden en signal av vad som är accepterat inom sfären. Men däremot innefattar tunnhets-tyrannin faktumet att idealet av smalhet har länge varit inrotad i den kulturella industrin och inte bara modevärlden. Visuella medier som film och magasin är dominerade av tunna kroppar vilket inmatar en bild i den generella publiken av vad som är attraktivt. Däremot naturaliseras och normaliseras bilden i samhället genom att idealet framträder i industrier samt områden man minst skulle tänka sig prioriterar utseende.¹⁰⁹ På grund av detta undgår större kroppar normaliseringen och ses istället på som onormala.¹¹⁰ I enlighet med Holmqvist och Friséns studie rapporterades att tjejer i större grad försökte tappa vikt på grund av låg självbild.¹¹¹ Volonte beskriver detta som en efter effekt av personers eftersträvan att vara normala i samhällets ögon.¹¹² Volonte hänvisar till tunnhetsidealet inom modevärlden som en form av disciplin, en förlängning av dåtidens korsetter. Visst kan det vara svårt att se kopplingen då korsetten idag är mer eller

¹⁰⁶ McComb, Sarah E., Mills, Jennifer S., "The effect of physical appearance perfectionism and social comparison to thin-, slim-thick-, and fit-ideal Instagram imagery on young women's body image", *Body Image, Volume 40*, (2022) s.165-175
<https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2021.12.003>

¹⁰⁷ Sagt av Hoda

¹⁰⁸ Volonte, P (2021) s.79-84

¹⁰⁹ Ibid

¹¹⁰ Ibid

¹¹¹ Frisen, A & Holmqvist, K (2010)

¹¹² Volonte, P (2021) s.79-84

mindre nischad. Korsetten var däremot ett förkroppsligande objekt av tunnhetsidealet med dess sålunda mål att forma bärarens kropp, dock har det liberala sättet kvinnomodet utvecklats på en liknande effekt. I och med att uppvisandet av hud i kläder har blivit allt mer normaliserat samtidigt som korsettanvändningen har avtagit, inflikar tunnhetsidealet disciplin hos människor att genom diet och träning hålla kroppen smal. Volonte citerar Michael Foucault; "Get undressed—but be slim, good-looking, tanned!"¹¹³ Citatet hänvisar till hur den nya liberala levnadsstilen endast är till för dem som passar in i skönhetsstandarden. Genom tjejernas intervjuer uppvisas en större tendens att monitorera kroppen och hur man klär den i mål att den inte ska se "fel", därav hindras uttryckandet av den individuella stilen.

Jag handlar mest i butik på Zara för där tycker jag att de reflekterar min stil som bäst. De har även mer i min storlek, jag är relativt liten i kroppsbyggnaden och det är inte många affärer som har storlek XS i butik om jag då inte vill gå på typ någon barnavdelning. Det har definitivt begränsat var och vad jag kan handla. På nätet är jag inte heller så glad att handla, för jag gärna vill testa kläder innan jag köper dem.¹¹⁴

Män är som sagt inte uteslutna från att drabbas av samhällets olika standarder. Sebastian delar exempelvis med sig att han är en storlek XS, en storlek han menar sällan är tillgänglig på manssektionen och drastiskt minskar hans valmöjligheter. Flera gånger har denna uppsats markerat kroppen och klädernas samband, och Volonte gör liknande när han menar att kläder är en aktiv metod för att utesluta oaccepterade kroppar.¹¹⁵ Medan Volonte revolverar sitt argument kring plus-size kroppar så förlängs praktiken ut till andra kroppar också.

2.3.2 Kändisskap och media

Det är många [kändisar] som har nekat [till plastikkirurgi], men sen att man ser på äldre bilder, exempelvis Kylie Jenner, att det finns en stor skillnad på exempelvis hennes rumpa, men att hon fortsätter att neka det. Man ser efter vetenskaplig forskning att det är omöjligt att ändra kroppen så snabbt på det sättet. Det tycker jag är fel. I sociala medier ser jag reklam för att man ska gå till en butik för att förstora läppar. Att man på så sätt matar det in hos folk och det finns även unga barn på

¹¹³ Volonte, P (2021) s.93

¹¹⁴ Sagt av Sebastian

¹¹⁵ Volonte, P (2021) s.35

sociala medier. Jag tycker det är synd att de ska tänka att det finns ett måste att göra [plastikkirurgi].¹¹⁶

Spåret dras tillbaka på kändisskapets när Martina diskuterar kändisars påverkan på kosmetiska världen, igen är ännu en Kardashian i rampljuset. I en artikel från Time av Cady Lang markeras familjen inte bara som markanta inom världen av mode och skönhet, utan som ledande influens för kroppsideal. Lang påpekar familjens konstanta medianärvaro och hur de skapar den genom den konstanta diskursen kring deras kroppar och plastikoperationer. Flera gånger har deras kropps- modifikationer använts inom marknadsföring för deras produkter, eller påståtts varit resultat av träning.¹¹⁷ Oavsett vad har det tidigare påståendet kring Kim Kardashian och ökade sökningar visat på en otalig influens för att ändra kroppsmotet. Efter att Kylie Jenner uppvisades i medierna med sina nya läppar och påstod att de var möjliga av hennes egna läppprodukter ökade både försäljningen av läppstift och lip fillers. Vad Time-artikeln därav markerar är egentligen sambandet mellan familjen och medierna, och det är mycket det som kan resonera för familjens påtagliga influens. Medialisering är ett begrepp som beskrivs av Magnus Andersson innefatta den status och samhällsinfluens kändisar får genom medierna. Andersson kopplar däremot medialiseringensbegreppet till uppmärksamhetspraktiker i vilket han menar att man inte bara kan se på medialisering i kontexten av hur stark kändisens närvaro är inom det, utan vad kändisen gör för att hamna där från första början.¹¹⁸ I relation till Time-artikeln berättar Lang att Kylie Jenner skapade medienärvaro genom att göra ett uttalande kring hennes tidigare plastikoperationer i vilket hon uttrycker ånger. I relation till familjen är detta stort som sagt för att det förekommit en mystik där familjen sällan varit transparenta kring dem [plastikoperationerna]. Uttalandet kommer efter en tids mediabevakning som markerat familjens dekonstruering där de har vänt motet mot en naturaliserad kroppssiluett.¹¹⁹ Genom hennes uttalande skapas istället en förhöjd uppmärksamhet kring en ökad transparens som inte funnits innan, vilket hos

¹¹⁶ Sagt av Martina

¹¹⁷ Lang, Cady, "Not Even the Kardashians Can Keep Up With Their Unrealistic Beauty Standards", *TIME*, (2023) Juli 28 (Hämtad: 28/07-23)
<https://time.com/6298911/kardashians-kylie-jenner-boob-job-beauty-standards/>

¹¹⁸ Andersson, Magnus, "Medialisering, kändisskap, och uppmärksamhetspraktiker" i *Celebritetskapande från Strindberg till Asllani*, Torbjörn Forslid, Patrik Lundell, Anders Ohlsson, Tobias Olsson (Red.) Mediehistoriskt Arkiv: Vol. 35 (2017) s.58-59

[Medialisering, kändisskap, uppmärksamhetspraktiker — Lund University](#)

¹¹⁹ Lang, C (2023) (Hämtad: 29/07-23)

medierna blir värdigt att rapportera om.¹²⁰ Andersson menar också att det handlar om kändisens skapande och upprätthållande av en image, kändisen blir ett varumärke och medialiseringen används för att marknadsföra sig själv.¹²¹ För Kardashian-familjen är deras kroppar mångt och mycket en del av deras image, och uppmärksamheten de får från medierna vidmakthåller deras position som influenser samt gör plastikindustrin en åtråvärd industri att vända sig till.¹²² I Time-artikeln och hos Volonte märks samma problem av en konstant inmatning hos unga tjejer av hur deras kroppar ska se ut för att vara acceptabla och förväntningarna av hur man ska åstadkomma kropparna samhället presenterar för en.

3. Avslutande Diskussion

I denna uppsats har det nu diskuterats tre huvudområden där ungdomar själv berättat om deras erfarenheter av kläder och identitetsbildning, så vad kan man komma fram till? I egen bemärkelse är det två huvudsakliga punkter som kommit fram under uppsatsens process; influenser från runt om, och identitetsstadiernas tydlighet. För att just diskutera hur identitetsstadierna framträder under uppsatsen, vill jag först diskutera innebörden av mode så som jag uppfattat det från mina informanter. Mode som ord var inte ofta förekommande under våra samtal, påvisande av hur det inte är ett begrepp som ofta vistas ofta under uppsatsen. Medan uppsatsen inte fokuserade mycket på gruppidentiteten förekom det som en påverkan hos individen ändå var mode som begrepp tedde sig starkare. Den personliga identiteten underminerades i mening att följa gruppidentiteten vilket oftare än inte anspelar på modetrender. Det sagt utgör inte mode en stor del i ungdomarnas identitetsbildning i och med att de identifierade sig mer med begreppet stil. Därmed utgör stil en tydligare roll för ungdomar i identitetsbildningen. Däremot är det beroende på var i processen de är, för personer där processen inte börjat än har frågan om identitet och kläder varit generellt ointressant förutom i syftet att läsa av andra. För ungdomar inom den har kläder istället tagit plats som en vital del i vardagen, och har även beskrivits som att utgöra en kreativ utmaning för dem vars modeuttryck inte ter sig lika simpelt. Det är i den uppfattningen jag resonerar att det möjligtvis inte finns en större skillnad mellan generell modeanvändning och ungdomars modeanvändning. Den personliga modeanvändningen kan istället baseras på om man är delaktig i sitt eget personliga uttryck eller inte. Däremot är det i min mening där modets roll

¹²⁰ Andersson, M (2017) s.58-65

¹²¹ Ibid

¹²² Lang, C (2023) (29/07-23)

kan ge upphov till en negativ effekt hos ungdomar. I avsnittet kring kroppsideal förekom dem [kroppar] som en del av modedefenomenet. Pressen att konformera till idealet visade sig redan i yngre åldrar. Att informanternas egna modeuttryck hindrades i rädsla av att gå emot den normaliserade kroppen är en stark indikation av dess negativa effekter, men även hur människor påverkas.

Inmatning har visat sig vara en av de främsta formerna av påverkan. Tunnhetsidealet är ett bra exempel på detta i och med den konstanta inmatningen från olika medier som har onormaliserat andra typer av kroppar. Liknande beskrivs en inmatning av sociala genuskonstruktioner, men däremot ter det sig annorlunda beroende på hur man som individ väljer att hantera den. Marcias identitetsteori hänvisar till hur man bygger upp sin identitet, men även till hur man erhåller sina värderingar. Visuell elicitering har visat hur skillnader i perspektivet vi har av andra baseras i olika sociala och kulturella värderingar i vilket man ärver eller utvecklar från ens miljö. Men också människors tydliga bundenheten till generella symboler exemplifierat genom bilaga 4 och informanternas överensstämmande kommentarer om att kostym används i samband med kontorsjobb. Dock när det gäller genuskonstruktioner har informanterna visat skillnader i hur accepterade de är till öppnare genusföreställningar beroende på vidare de har utvecklat sina värderingar genom utforskning eller adopterat dem.

Slutligen vill jag tillägga att frågan om identitet i sin natur är högst individuell och kan studeras länge. Denna uppsats gjordes i syfte att bidra till att skapa en potentiell förståelse av hur identitetsbildningen kan se ut. Uppfattat finns det många andra sätt som individer påverkas och påverkar som inte skrivits om här vilket jag med det uppmanar att fylla in de tomrum som man anser saknas. Skulle chansen presenteras att göra om detta arbete skulle jag tillägga garderobsstudier som metod i och med att garderoben kan kommunicera samband i individers konsumtion som individen inte lägger märket till själv. Att undersöka tonårsmode, eller som jag kommit fram till, mode i sin egen befattning har varit en lärorik och utmanande process i vilket jag vill avsluta med ett tack till mina informanter.

Källor

Aspers, Patrik, *Etnografiska Metoder*, Liber: Stockholm (2007)

Butler, Judith, *Genustrubbel*, Daidalos: Göteborg (2007)

Davis, Fred, *Fashion, Culture, and Identity*, The University of Chicago Press: London (1992)

Entwistle, Joanne, *The Fashioned Body: Fashion, Dress & Modern Social Theory*, Polity Press: Cambridge, (2015)

Gunnemark, Kerstin, *Etnografiska hållplatser*, Studentlitteratur AB: Lund, (2011)

Kaiser, Susan B. & Green, Denise Nicole, *Fashion and Cultural Studies*, London: Bloomsbury (2021) (2nd Ed)

Volonte, Paulo, *Fat Fashion: The Thin Ideal and the Segregation of Plus-Size Bodies*. London: Bloomsbury Academic, (2021)

Storry, Mike, Childs, Peter, *British Cultural Identities*, London: Routledge (1969)

Thea Sandin, "Stereotypa stilar - sanning eller skröna?", *Lundagård nr 3*

Elektroniska Källor

Abiala, Kristina och Hernvall, Patrik, "Tweens konstruerar identitet online – flickors och pojkars erfarenheter av sociala medier", *Pedagogisk Forskning i Sverige årg 18 nr 1-2*, (2013)

[Tweens negotiating identity online – Swedish girls' and boys' reflections on online experiences: Journal of Youth Studies: Vol 16, No 8 \(tandfonline.com\)](https://www.tandfonline.com/doi/10.1080/10571225.2013.814141)

Al Naher, Somar, "Låt tonåringar klä sig hur slampigt de vill", *Aftonbladet*, (2022) 19 Januari
[Låt tonåringar klä sig hur slampigt de vill \(aftonbladet.se\)](https://www.aftonbladet.se/nyheter/2022-01-19/lat-tonaringar-kl%C3%A4-sig-hur-slam-pigt-de-vill)

Andersson, Magnus, “Medialisering, kändisskap, och uppmärksamhetspraktiker” i *Celebritetsskapande från Strindberg till Asllani*, Torbjörn Forslid, Patrik Lundell, Anders Ohlsson, Tobias Olsson (Red.) Mediehistoriskt Arkiv: Vol. 35 (2017)

[Medialisering, kändisskap, uppmärksamhetspraktiker — Lund University](#)

Bengtsson, Johanna, “14 trendsäkra presenter till den modeintresserade tonåringen”, *Motherhood*, (2021)

[Kläder i present till tonåring 2021 - 14 modeplagg | Motherhood.se](#)

DeMille, Steven, “Why is Teen Identity Development Important?”, *ThreePeaks Ascent*

[Why Is Teen Identity Development Important? | Aspiro Wilderness Adventure Therapy \(aspiroadventure.com\)](#)

Dictionary, “Chav”, *Dictionary*

<https://www.dictionary.com/browse/chav>

Encyclopedia, “Teenage Fashion”, *Encyclopedia*

<https://www.encyclopedia.com/fashion/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/teenage-fashion>

Esfahani Smith, Emily, “The two kinds of stories we tell about ourselves”, *TED*, (2017)

<https://ideas.ted.com/the-two-kinds-of-stories-we-tell-about-ourselves/>

Fisher, Richard, “Why teenagers aren't what they used to be”, *BBC Future*, (2022) Feb 2

[Why teenagers aren't what they used to be - BBC Future](#)

Frisen, Ann, Holmqvist, “What characterizes early adolescents with a positive body image? A qualitative investigation of Swedish girls and boys”, *Journal of Body Image Volume 7 3*, (2010)

<https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2010.04.001>

Jackson, P. & Holbrook, B. “Multiple Meanings: Shopping and the Cultural Politics of Identity”, *Environment and planning A* (1995)

<https://doi.org/10.1068/a271913>

Kenney, Lisa, "Companies Can't Ignore Shifting Gender Norms", *Harvard business review*, (2020)

<https://hbr.org/2020/04/companies-cant-ignore-shifting-gender-norms#:~:text=Compared%20to%20millennials%2C%20Gen%20Z%E2%80%99s%20views%20on%20gender,gender%20identity%20at%20least%20once%20during%20their%20lifetime.>

Kroger, Jane, "Identity Development in Adolescence and Adulthood", *Oxford Research Encyclopedia of Psychology*, (2017)

<https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190236557.013.54>

L. Katz-Wise, Sabra, "Gender fluidity: What it means and why support matters", *Harvard Health Publishing*, (2020)

<https://www.health.harvard.edu/blog/gender-fluidity-what-it-means-and-why-support-matters-2020120321544>

Lang, Cady, "Not Even the Kardashians Can Keep Up With Their Unrealistic Beauty Standards", *TIME*, (2023) Juli 28

<https://time.com/6298911/kardashians-kylie-jenner-boob-job-beauty-standards/>

Larsson, Emma *Modets Identitet - En gestaltning om ungdomar, kläder och identitet*, [Examensarbete], Malmö Universitet (2009)

[UPPSATSER.SE: Modets identitet, en gestaltning om ungdomar, kläder och identitet](https://www.researchgate.net/publication/233896997_Identity_in_adolescence)

Marcia, James E., "Identity in Adolescence" i *Handbook of Adolescent Psychology*, Richard M. Lerner och Laurence Steinberg (Red.) New Jersey: John Wiley & Sons (2004)

https://www.researchgate.net/publication/233896997_Identity_in_adolescence

Marion, Gilles, Nairn, Agnes, "We make the shoes, You make the story" - *Teenage girls' experiences of fashion: Bricolage, tactics and narrative identity*, *Consumption, Markets and Culture*, 14:1 (2011)

<https://doi.org/10.1080/10253866.2011.541181>

McComb, Sarah E., Mills, Jennifer S., “The effect of physical appearance perfectionism and social comparison to thin-, slim-thick-, and fit-ideal Instagram imagery on young women’s body image”, *Body Image, Volume 40*, (2022) s.165-175
<https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2021.12.003>

Narasimhan, Usha, “Fashioning Identity - A Study from Urban India” i *In Fashion. Culture, Commerce, Craft, and Identity* Jacque Lynn Foltyn och Laura Petican (Red.) Brill (2022)
https://www.researchgate.net/publication/341669986_Fashioning_Identity_-_A_Study_from_Urban_India

Rosengren, Anne, “FRÅN KVÄSARKVANTING TILL EMO”, *Regionmuseet Kristianstad*, (2007)
[Historisk tonårsexposé \(skanesmoderna.se\)](https://www.skanesmoderna.se/historisk-tonarsexpose)

Bildkällor

JamboDKyt1, [Fyra killar poserande för en bild], (okänt datum). Hämtad från:
<https://m.soundcloud.com/jambodkyl1-766610602>

Kelifaneoi, “新年快乐嘿” [Kvinna i lila kostymset poserande framför grön vägg], (2021) 13 Feb. Hämtad från: <https://m.weibo.cn/detail/4604213928402756>

Oahn [Oahndaqueen], “My fit cute or what”, [Kvinna poserande på golvet i blåa kläder], (2020) 7 Feb. Hämtad från:
<https://www.instagram.com/p/B8RWwllBUVr/?igshid=MzRIODBiNWF1ZA==>

Skepi, Leo [TheLeoSkepi], [Skepi lutandes mot en bil], (2022) 12 Nov. Hämtad från:
<https://www.instagram.com/p/Ck1umWKLYK4/?igshid=MzRIODBiNWF1ZA==>

Bilagor

Bilaga 1. Leo Skepi lutandes mot en bil

Bilaga 3. Kvinna i lila kostymset

Bilaga 2. Fyra pojkar i sportkläder

Bilaga 4. Kvinna i blå outfit